

1976-01-01

ชุมชนชาวข่านนา-ระบขสังคมยดในเมกซโกและชวากลาง

อีริค อาร์.วูลฟ์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

อาร์.วูลฟ์, อีริค (1976) "ชุมชนชาวข่านนา-ระบขสังคมยดในเมกซโกและชวากลาง," *Journal of Social Sciences*: Vol. 13: Iss. 3, Article 3.

DOI: 10.58837/CHULA.JSS.13.3.2

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol13/iss3/3>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ชุมชนชาวบ้านนา-ระบบสังคมปิดในเม็กซิโกและชวากลาง

อีริก อาร์. วูล์ฟ เขียน
บัณฑิตร อ่อนคำ แปล

วัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งของวิชามานุษยวิทยาสมัยใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นวิชาวิทยาศาสตร์วิชาหนึ่ง คือ ความพยายามที่จะสร้างกฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมขึ้น กฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์ที่กล่าวถึง ปัจจัยที่เป็นเหตุเป็นผลของกันและกันในด้านที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม บทความนี้จะกล่าวถึงลักษณะบางประการในการรวมกลุ่มของ “ชาวบ้านนา” ในด้านสังคม เศรษฐกิจ และศาสนา ของเม็กซิโก และชวากลาง ซึ่งเป็นดินแดนที่มีความแตกต่างกันมาก ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ผู้เขียนนำลักษณะการรวมกลุ่มของ “ชาวบ้านนา” ในดินแดนสองแห่งนี้มากล่าวในบทความนี้ ก็โดยมุ่งกล่าวในเชิงเปรียบเทียบกัน ส่วนเหตุผลที่เลือกเอาดินแดนสอง แห่งนี้ มากล่าวเปรียบเทียบสืบเนื่องมาจากการที่ผู้เขียนมีความสนใจในดินแดนสองแห่งนี้มากกว่าดินแดนส่วนอื่น ๆ ของโลก ผู้เขียนเคยเดินทางไปทำการวิจัยภาคสนามในเม็กซิโก นอกจากนี้ผู้เขียนได้อ่านหนังสือและเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับดินแดนสองแห่งนี้อยู่เป็นประจำเท่าที่จะหาอ่านได้

* “Closed Corporate Peasant Communities in Mesoamerica and Central Java”
Southwestern Journal of Anthropology, Volume 13, Spring 1957, PP. 1-18

ชุมชนปิด : การรวมกลุ่มของชาวบ้านนาแบบหนึ่ง

ในคำนำวัฒนธรรม ผู้เขียนขอเสนอให้มองภาพที่ชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวากลาง รวมกลุ่มกันนั้นเป็นการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนปิด หรือระบบสังคมปิด คำว่า “ชาวบ้านนา” ผู้เขียนหมายถึง ผู้ผลิตทางด้านเกษตรกรรม ซึ่งประกอบกิจการทางด้านเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ มิใช่ประกอบกิจการด้านเกษตรเป็นธุรกิจ โดยมุ่งแสวงหากำไร “ชาวบ้านนา” ในเม็กซิโกและชวากลางรวมกลุ่มกันเป็นชุมชน ซึ่งมีลักษณะเหมือนกันดังต่อไปนี้

๑. ชุมชนมีสิทธิในการที่จะมีทรัพย์สินได้ เช่น สิทธิในการเป็นเจ้าของที่ดิน กรรมสิทธิ์ในที่ดินจึงเป็นของชุมชน สมาชิกจะมีกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นการส่วนตัวไม่ได้

๒. ชุมชนมีอำนาจบีบบังคับให้สมาชิกของชุมชนใช้ “ผลิตผลส่วนเกิน” ไปในทางที่ชุมชนต้องการ โดยมากจะเข้าไปในศาสนา และชุมชนมีอิทธิพลทำให้สมาชิกของชุมชนพอใจอยู่กับภาวะซึ่งเรียกว่า “ความยากจนร่วมกัน”

๓. ชุมชนจะพยายามป้องกันไม่ให้ “คนภายนอก” เข้ามาเป็นสมาชิกของชุมชน นอกจากนั้น ยังสร้างข้อจำกัดไม่ให้นักของชุมชนมีความสามารถติดต่อกับสังคมใหญ่และโลกภายนอกชุมชนอีกด้วย

จากลักษณะของการรวมกลุ่มดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ชุมชนชาวบ้านนาเป็นชุมชนปิดอย่างเห็นได้ชัด เพราะเป็นชุมชนที่ให้สิทธิและสมาชิกภาพแก่คนในชุมชนเท่านั้น และยังเป็นชุมชนที่ไม่ส่งเสริมให้สมาชิกติดต่อกับสังคมใหญ่

สิทธิในการเป็นเจ้าของที่ดิน ในอดีตมีหลักฐานชี้ให้เห็นว่า ชุมชนชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวากลาง เป็นเจ้าของที่ดินทั้งหมดภายในเขตแดนของชุมชน ส่วนการที่ให้สมาชิกของชุมชนมีสิทธิเป็นเจ้าของที่ดินเป็นการส่วนตัวนั้น เป็นปรากฏการณ์ที่คลี่คลายต่อมาในระยะหลังๆ นี้เอง ดังจะเห็นได้จากกรณีชวากลาง ในปี ๒๔๗๐ ชุมชนชาวบ้านหนึ่งในสามส่วนของชุมชนชาวบ้านนาทั้งหมดในชวากลาง ยังเป็นชุมชนที่ไม่ให้สิทธิสมาชิกเป็นเจ้าของที่ดินเป็นการส่วนตัว สำหรับชุมชนที่ให้สิทธิสมาชิกเป็นเจ้าของที่ดินเป็นการส่วนตัวแล้ว ก็ปรากฏว่ามีชุมชนหนึ่งในหกของชุมชนประเภทนี้ทั้งหมด ยังมีที่ดินของชุมชนนำมาแจกจ่ายให้สมาชิกเป็นประจำทุกปี ที่ดินซึ่งชุมชนดังกล่าวนำมาแจกจ่ายให้แก่สมาชิกเป็นที่ดินที่ดีที่สุดของชุมชน เนื่องจากเป็นที่ดินที่มีระบบการท่อน้ำใช้ในการเพาะปลูก ในกรณีชวากลางมีข้อที่น่าสังเกตอยู่ว่า แม้จะมีชุมชนชาวบ้านนาถึงสองในสามของชุมชนชาวบ้านนาทั้งหมด ยินยอมให้สมาชิกของชุมชนมีสิทธิเป็น

เจ้าของที่ดินเป็นการส่วนตัวได้ แต่ชุมชนเหล่านี้ก็ยังมีความสำคัญในการกำหนดสิทธิในที่ดิน ภายในชุมชน ตัวอย่างเช่น ชุมชนมีอำนาจที่จะตัดสินว่า สมาชิกของชุมชนซึ่งเป็นผู้รับมรดก ที่ดิน แต่ย้ายไปอยู่ที่อื่นมีสิทธิที่จะรับมรดกหรือไม่ ชุมชนมีสิทธิที่จะยึดที่ดินของสมาชิกซึ่งย้าย ไปอยู่ที่อื่น และนำมามอบให้สมาชิกอื่นของชุมชน และชุมชนมีสิทธิยึดที่ดินคืนจากสมาชิกที่ ประกอบอาชญากรรม เป็นต้น สำหรับคนต่างค้ำว ซึ่งเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในชุมชนชาวบ้าน นาของชาวกลาง อาจประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมได้โดย “ทำนาแบ่งครึ่ง” กับชาวชวากลาง แต่ชาวต่างค้ำวไม่มีสิทธิซื้อและเป็นเจ้าของที่ดิน สมาชิกชุมชนมีสิทธิก่อนเพื่อนในการซื้อที่ดิน ของชุมชน แต่สมาชิกของชุมชนไม่มีสิทธิในการใช้ที่ดินเป็นหลักประกันในการกู้ยืม

ในกรณีเม็กซิโก ความเห็นเกี่ยวกับจำนวนชุมชนชาวบ้านที่ยังไม่ยอมให้สมาชิกของ ชุมชนมีสิทธิเป็นเจ้าของที่ดินเป็นการส่วนตัวนั้น ยังขัดแย้งกันอยู่มาก แมคไบรด์ (Mc Bride) ได้ประมาณไว้ว่าในปี ๒๓๙๗ มีชุมชนชาวบ้านซึ่งไม่ให้สิทธิสมาชิกเป็นเจ้าของที่ดินเป็นการส่วน ตัวอยู่ประมาณ ๕,๐๐๐ ชุมชน ในเม็กซิโกมีที่ดินอยู่ในครอบครองรวมกัน ๑๑.๖ ล้านเฮกแตร์ แต่พอถึงปี ๒๔๖๖ ชุมชนประเภทนี้ยังคงมีอยู่บ้างตามบริเวณที่ห่างไกลจากเส้นทางคมนาคมเท่านั้น ส่วนทันแนบวม (Tannenbaum) ประมาณว่า ในปี ๒๔๕๓ ชุมชนชาวบ้านนาประมาณ ๑๖ เปอร์เซนต์ ของชุมชนชาวบ้านทั้งหมดในเม็กซิโก เป็นชุมชนที่ให้สิทธิสมาชิกมีที่ดินเป็นทรัพย์สิน ส่วนตัว ประชากรชนบทที่อาศัยอยู่ในชุมชนประเภทนี้มีจำนวน ๕๑ เปอร์เซนต์ของประชากร ชนบททั้งหมดในเม็กซิโก ซิมป์สัน (Simpson) ไม่เห็นด้วยกับการประมาณของทันแนบวม แต่ เห็นด้วยกับการประมาณของหลุยส์ คาเบรรา (Luis Cabrera) ซึ่งได้ประมาณไว้ว่า “ในตอน ปลายสมัยของรัฐบาลไดอัส (Diaz) ปี ๒๔๕๓... .. ชุมชน ๙๐ เปอร์เซนต์ของชุมชนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองทั้งหมดในเม็กซิโกเป็นชุมชนที่ให้สิทธิสมาชิกมีที่ดินเป็นทรัพย์สินส่วนตัว” แต่ อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังๆ นี้ ได้มีผู้ประเมินไว้ว่า ในปี ๒๔๕๓ ชุมชนประมาณ ๔๑ เปอร์ เซนต์ของชุมชนทั้งหมดในเม็กซิโกยังคงเป็นชุมชนที่ไม่ยอมให้สิทธิสมาชิกของชุมชนมีที่ดินเป็น ทรัพย์สินส่วนตัว แม้ว่าการกระทำเช่นนั้นจะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายของประเทศ ปัจจุบันนี้ แนวโน้มในเม็กซิโกปรากฏออกมาในรูปที่ชุมชนในเขตที่เป็นป่าและภูเขา มักจะเป็นชุมชนที่ไม่ ยอมให้สิทธิสมาชิกของชุมชนมีที่ดินเป็นทรัพย์สินส่วนตัว ส่วนชุมชนที่อยู่นอกเขตนี้จะเป็นชุม ชนที่ให้สิทธิสมาชิกของชุมชนมีที่ดินเป็นทรัพย์สินส่วนตัว อย่างไรก็ตาม ในชุมชนที่ยอมให้

สมาชิกที่มีที่ดินเป็นทรัพย์สินส่วนตัว ชุมชนก็ยังมียोजनाควบคุมไม่ให้สมาชิกขายที่ดินแก่ “คนภายนอก” และจำกัดไม่ให้สมาชิกมีสิทธินำที่ดินไปเป็นหลักทรัพย์ในการกู้ยืมเหมือนกับกรณีชุมชนชวากลางที่กล่าวมาแล้ว ในค่านำเอาที่ดินของชุมชนมาแจกจ่ายให้แก่สมาชิกเป็นครั้งคราว ชุมชนในชวากลางมีกรณีเช่นนี้มากกว่าชุมชนในเม็กซิโก

สมาชิกภาพ ชุมชนชาวบ้านทั้งในเม็กซิโกและชวากลางจะจำกัดสมาชิกภาพไว้ให้แก่บุคคลที่เกิดและเจริญเติบโตขึ้นภายในเขตของชุมชนเท่านั้น ชุมชนชาวบ้านนาในดินแดนทั้งสองแห่งนี้เป็นชุมชนทางดินแดน ไม่ใช่ชุมชนทางเครือญาติ ดังนั้น ปัจจัยเรื่องดินแดนจึงเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการเป็นสมาชิกในชุมชนชาวบ้านนาคือ กฎเรื่องการแต่งงานกันระหว่างสมาชิกภายในชุมชนกฎข้อนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะจำกัดการเข้ามาเป็นสมาชิกของชุมชนสำหรับคนภายนอก กฎเรื่องการแต่งงานกันระหว่างสมาชิกภายในชุมชนมีปรากฏในชุมชนทุกแห่งในเม็กซิโก ส่วนในชวากลางนั้น มีชุมชนบางแห่งเท่านั้นที่ปฏิบัติตามกฎข้อนี้

นอกจากนี้ การเป็นสมาชิกของชุมชนชาวบ้านนายังวัดจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในพิธีกรรมทางศาสนาบางอย่างของชุมชนอีกด้วย ในชวากลาง ชุมชนมีหน้าที่รักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับภคินีและวิญญาณบรรพบุรุษของชุมชนในรูปของการกระทำพิธีกรรม สมาชิกแต่ละคนจะกระทำพิธีกรรมนี้ไม่ได้ ชุมชนเท่านั้นที่ทำได้ ทุกๆ ปีจะมีพิธีกรรมบดเป่าชำระที่ดินให้บริสุทธิ์ ซึ่งเรียกว่าพิธีสะลาเมตัน เบรสึ เดซา (Slametan bresih desa) มีการเลี้ยงกุศผีของชุมชน ซึ่งเรียกว่า เซเดก้า ภูมิ (Sedekah bumi) และมีการเช่นสรวงวิญญาณคนตาย ซึ่งเรียกว่า ยาดรัน (Njadrán) เจ้าหน้าที่ทางศาสนา ซึ่งเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมดังกล่าว ในอดีตเป็นคนๆเดียวกับหัวหน้าของชุมชน แต่ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ทางศาสนามักจะเป็นคนๆเดียวกับผู้ที่ทำหน้าที่ติดต่อกับภคินีและวิญญาณและควบคุมดูแลที่ดินของชุมชน ถือกันว่า เจ้าหน้าที่ทางศาสนาซึ่งเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมของชุมชนเป็น “บุคคลที่เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความสัมพันธ์ทางด้านจิตใจที่คนมีต่อที่ดิน ในเม็กซิโกตามหลักฐานปรากฏไม่มีการบูชาวิญญาณบรรพบุรุษและการเช่นสรวงกุศผีเหมือนในชวากลาง แต่ชุมชนทุกแห่งในเม็กซิโกจะมีลัทธินับถือนักบุญคนหนึ่ง หรือหลายคนอยู่ด้วยกันทั้งนั้น หน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับลัทธินักบุญ ชุมชนจะมอบหมายให้สมาชิกบางคนในชุมชนเป็น ผู้นำสมาชิกในชุมชนจะได้รับเกียรติทางสังคม ถ้าหากมีตำแหน่งทางศาสนาทำหน้าที่เกี่ยวกับลัทธินักบุญ อย่างไรก็ตามมีหน้าที่หลายอย่างเกี่ยวกับลัทธินักบุญ ดังนั้น

ตำแหน่งทางศาสนาจึงมีหลายตำแหน่งเช่นกัน แต่ตำแหน่งทางศาสนาก็จะมีเกียรติทางสังคมไม่เท่ากัน ทั้งนี้เพราะมีการจัดลำดับความสำคัญของตำแหน่งให้สูงต่ำต่างกัน โดยยึดความรู้ความสามารถและขอบเขตความรับผิดชอบเป็นหลักในการจัดลำดับตำแหน่งตามปกติ ตำแหน่งทางศาสนาก็จะเป็นตำแหน่งทางการเมือง และสังคมของชุมชนไปพร้อมๆ กัน ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางศาสนา จึงเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการเมืองและสังคมของชุมชนในขณะเดียวกันด้วย เพราะฉะนั้น ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งทางศาสนาอันเป็นตำแหน่งทางศาสนาและการเมืองได้ จะต้องเป็นสมาชิกของชุมชนนั้นๆ เท่านั้น

การใช้ผลิตผลส่วนเกิน ชุมชนชาวบ้านนามักจะตั้งใจให้สมาชิกใช้ผลิตผลส่วนเกินเพื่อก่อให้เกิดและจรรโลงระบบเศรษฐกิจที่มีวัตถุประสงค์ทางสังคม เช่น เกียรติยศชื่อเสียงอันมิใช่วัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ เช่น การสะสมทุนและกำไร ระบบเศรษฐกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ทางสังคม ส่วนใหญ่จะเป็นระบบเศรษฐกิจที่สนับสนุน “ลัทธิศาสนาของชุมชนและกิจกรรมทางศาสนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในชวากลางถือกันว่า วัว ควาย เป็นสัญลักษณ์ของการเป็นเจ้าของที่ดิน ทฤษฎีสินจึงใช้ไปในการฆ่าวัวควายเช่นสรวงภุมิและวิญญาณบรรพบุรุษของชุมชน อันเป็นพิธีกรรมของชุมชนและการจัดพิธีกรรมเลี้ยงฉลองกัน ซึ่งสมาชิกของชุมชนแต่ละคนจัดทำ เพื่อบดเป่าความชั่วร้ายและความทุกข์ยากลำบากบ้าง เพื่อเฉลิมฉลองเหตุการณ์พิเศษเกี่ยวกับวัฏจักรชีวิตบ้าง เพื่อฉลองวันหยุดบ้าง และเพื่อเฉลิมฉลองขึ้นตอนต่างๆ ในการทำนบ่าง นอกจากนี้ การเดินทางจาริกแสวงบุญไปยังนครเมกกะ ถือกันว่าเป็นการกระทำที่มีเกียรติอย่างยิ่ง แต่นั้นหมายถึงว่าการนำเอาทรัพย์สินส่วนเกินซึ่งสะสมไว้ออกไปใช้เป็นจำนวนมาก ในปี ๒๕๗๐ กะกันว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปนครเมกกะประมาณ ๑,๐๐๐ ฟลอรินต่อคน ปรากฏว่าในปี ๒๕๗๐ นี้ มีชาวอินโดนีเซียเดินทางไปนครเมกกะถึง ๖๐,๐๐๐ คน จึงเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางรวมกันเป็นเงิน ๖๐ ล้านดอลลาร์ “ซึ่งเป็นเงินจำนวนมหาศาลสำหรับประเทศยากจนอย่างอินโดนีเซีย” ในเม็กซิโกโดยทั่วไป สมาชิกของชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการเงิน ซึ่งจะต้องใช้จ่ายเกี่ยวกับลัทธิกับบุญเมื่อมีตำแหน่งทางศาสนา แม้ว่าผู้รับผิดชอบในด้านการเงินจะได้รับเกียรติทางสังคมอย่างมาก แต่ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปอาจมีผลเสียหายอย่างยิ่งในทางเศรษฐกิจ

ทัศนคติต่อโลกภายนอก : ทัศนคติของชุมชนชาวบ้านที่มีต่อโลกภายนอกนั้น เห็นได้ชัดว่าเป็นทัศนคติในแง่ลบ ในด้านตัวคนเราได้เห็นมาแล้วว่า ชุมชนชาวบ้านพยายามอย่าง

ยิ่งที่จะกีดกันมิให้คนภายนอกเข้ามาอยู่ในชุมชนของตน นอกจากนั้นยังปรากฏด้วยว่า ชุมชนชาวบ้านนาพยายามอย่างยิ่งที่จะป้องกันมิให้สินค้าและความคิดของโลกภายนอกหลั่งไหลเข้ามาในชุมชนของตน จึงสรุปได้ว่า ทักษะคติของชุมชนชาวบ้านนา ที่มีต่อโลกภายนอกเป็นทักษะคติในแง่ลบอย่างแน่นอน สำหรับทักษะคติของชุมชนชาวบ้านนาในการจำกัดการหลั่งไหลของสินค้าและความคิดเข้ามาในหมู่บ้านจากโลกภายนอกนั้น มีผู้มักจะอธิบายทักษะคติเช่นนี้ว่าเกิดจาก “อนุรักษนิยมอันเป็นมรดกตกทอดกันมาของชาวบ้านนา” บ้างเกิดจากการยึดมั่นอยู่กับ “ความต้องการอันจำกัด” ของชาวบ้านนาบ้าง แต่ตามความเป็นจริงแล้วทักษะคิตดังกล่าวเกิดจากความสัมพันธ์อันซับซ้อนของปัจจัยหลายอย่าง ชาวบ้านเป็นคนยากจน จึงไม่สามารถซื้อสินค้าใหม่ๆ ได้เป็นจำนวนหลายอย่างหลายชนิด สินค้าที่ชาวบ้านซื้อจะต้องเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพของชาวบ้านนา ชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวากลางมีระบบตลาดสำหรับตอบสนองความต้องการในด้านสินค้าของตน อย่างไรก็ตามระบบตลาดในชุมชนชาวบ้านนานั้น จะตอบสนองความต้องการในด้านสินค้าของชาวบ้านนาเท่านั้น ตลาดในชุมชนชาวบ้านนานั้นแตกต่างกับตลาดของสังคมใหญ่ ทั้งในด้านการจัดการและด้านวัฒนธรรม ตลาดชุมชนชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวา มีลักษณะคล้ายกันดังนี้

- (ก) สินค้าที่นำมาขายในตลาดส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ผลิตโดยแรงงานของชาวบ้านนา ซึ่งมีครัวเรือนหรือครอบครัวเป็นหน่วยผลิต
- (ข) การค้าขายในตลาดมักจะเป็นการติดระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภคโดยตรง
- (ค) การซื้อขายกันในตลาดก็มีจำนวนน้อย เนื่องจากอำนาจในการซื้อของผู้บริโภคมีอยู่ค่อนข้างจำกัด

เมื่อเราสำรวจการซื้อขายกันในชุมชนชาวบ้านนาตามภาคต่างๆ ในเม็กซิโกและชวากลาง จะพบว่าสินค้าที่นำมาแลกเปลี่ยนซื้อขายกันนั้นมีมากมายหลายชนิด ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสินค้าที่ผลิตในแต่ละท้องถิ่น จำนวนและประเภทของสินค้าของชุมชนชาวบ้านนาเหล่านี้มีมากเกินไปได้ จนเจ้าของร้านค้าไม่อาจเก็บสินค้าทุกอย่างไว้ขายทุกอย่างได้ ดังนั้น การนำสินค้ามาแลกเปลี่ยนซื้อขายกันในตลาดชุมชนชาว บ้านจึงต้องกระทำโดยคำนึงถึง ลักษณะสาม ประการของตลาดชุมชนชาวบ้านนาดังกล่าวมาแล้ว หมายถึงว่า สินค้าที่นำมาซื้อขายแลกเปลี่ยนจะต้องสอดคล้อง

กับลักษณะดังกล่าว ซึ่งได้แก่ สินค้าจะต้องมีราคาถูก ขนส่งสะดวก และปรับปรุงให้เข้ากับข้อจำกัดของผู้ขายในเรื่องขาย สินค้าที่สอดคล้องกับลักษณะข้างต้นเท่านั้นจึงจะถึงครัวเรือนหรือครอบครัวของชาวบ้านนา

ทัศนคติต่อความมั่งคั่งร่ำรวย ชุมชนชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวากลางมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสะสมทรัพย์สินสมบัติอย่างรุนแรง ในเม็กซิโก ผู้ที่อวดความมั่งคั่งร่ำรวยจะถูกมองอย่างเป็นศัตรู แต่ชุมชนชาวบ้านนาลับสรรเสริญความยากจน การที่ชาวบ้านนาพอใจอยู่กับสภาพความยากจน ถือว่าเป็นค่านิยมที่สูงในชุมชนชาวบ้านนา เพราะฉะนั้น ทรัพย์สินส่วนเกินเป็นจำนวนมากจึงถูกใช้ไปในการทำพิธีกรรมเกี่ยวกับลัทธิ นักบุญ อันเป็น พิธีกรรมของชุมชนเป็นจำนวนมาก ๆ ซึ่งแสดงถึงค่านิยมในการที่จะไม่ให้มีการสะสมทรัพย์สินสมบัติ สำหรับในชวากลางนั้น ก็มีทัศนคติที่จะไม่ให้มีการสะสมทรัพย์สินสมบัติเช่นกัน

“..... คนที่มั่งคั่งร่ำรวยจะต้องแบ่งปันให้เพื่อนบ้านที่อยู่รอบ ๆ ผู้ใดก็ตามที่ร่ำรวยขึ้นจะต้องริบแบ่งปันความร่ำรวยนั้นให้แก่เพื่อนบ้านอื่น ๆ ทั้งนี้ ชุมชนหมู่บ้านชนไม่ได้ที่จะปล่อยให้เกิดความแตกต่างทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นระหว่างสมาชิกของชุมชน ชุมชนจึงมักจะเป็นตัวการแก้ไขมิให้เกิดความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างสมาชิกของตน โดยถือว่าสมาชิกแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน.....”

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ทรัพย์สินส่วนเกินในชุมชนชาวบ้านนาโดยทั่วไป ถูกใช้ไปโดยไม่เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การที่จะใช้ทรัพย์สินส่วนเกินเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การนำไปซื้อสินค้าใหม่ ๆ มาใช้ในชุมชนเป็นต้น

ชุมชนปิดกับสังคมใหญ่

นอกจากมีลักษณะเป็นชุมชนปิดดังกล่าวมาแล้ว ชุมชนชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวากลางยังเป็นชุมชนที่อยู่โดดเดี่ยวแยกต่างหากจากสังคมใหญ่ของตนทั้งใน ด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่วนสภาพของการอยู่โดดเดี่ยวจะได้กล่าวถึงต่อไป ทัศนคติที่แคบและทัศนคติแบบ “ลัทธิคินนิยาม” ของชุมชนชาวบ้านนาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เสริมสร้างการอยู่โดดเดี่ยวของชุมชนชาวบ้านนาจากสังคมใหญ่ ในเม็กซิโกชุมชนชาวบ้านนาแต่ละแห่งจะมีระบบเศรษฐกิจ สังคม ภาษา การเมืองและศาสนา รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีและข้อปฏิบัติของตนเองไม่เหมือน

ชุมชนอื่น ๆ กิลลิน (Gillin) กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า จักรวาพของชาวเม็กซิโกมีข้อจำกัดในทางพื้นที่มาก ขอบเขตทางพื้นที่ของจักรวาพของชาวเม็กซิโก จำกัดอยู่ภายในขอบเขตของชุมชนหรือภาคเท่านั้น ในชวากลางก็คล้าย ๆ กัน ชุมชนชาวบ้านนาแต่ละแห่งต่างก็มีจักรวาพทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นของตนเองโดยเฉพาะ ไม่เหมือนชุมชนอื่น ทักษะคติแบบ “ท้องถิ่นนิยม” เช่นนี้เป็นรูปแบบอย่างหนึ่งของ “ความโง่เขลาซึ่งปฏิบัติหน้าที่บางประการในโครงสร้างและการกระทำทางสังคม” ทักษะคติแบบ “ท้องถิ่นนิยม” จะเป็นตัวการที่กีดกันเลือกวัฒนธรรมอื่น ๆ ทั้งนี้โดยการจำกัดสิ่งจูงใจที่จะมากระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของเพื่อนบ้านจากการมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน เหตุผลสำคัญในการจำกัดการเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของเพื่อนบ้านดังกล่าว ก็คือ การเรียนรู้เป็นหัวใจของการผสมผสานวัฒนธรรมในค่านิยมใจตนเอง” ในเม็กซิโกการกีดกันการเลือกวัฒนธรรมอื่น ๆ รุนแรงในค่านิยมศาสนาและสังคมมากกว่าที่อื่น ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยรักษาสังคมปึกหรือชุมชนปึกของตนเอาไว้ ในชวากลางก็เช่นกัน ชุมชนต่าง ๆ แสดงแนวโน้มที่จะ

..... รักษาคุณภาพเอาไว้ โดย พยายามบดเบ้าและป้องกันไม่ให้มีการเบี่ยงเบนไปจากแบบแผนดั้งเดิม

..... ถ้าหากชาวบ้านผู้ใดพยายามติดต่อกับสังคมตะวันตกในทางเศรษฐกิจ ชาวบ้านผู้นั้นจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนของตนเลย ตรงกันข้าม ในการกระทำเช่นนั้น ชาวบ้านผู้นั้นย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้ก้าวออกมาจากชุมชนของตน แยกตัวเองออกมาจากชุมชนของตน ขาดการสนับสนุนจากชุมชนของตนและต้องพึ่งตนเอง

แบบต่างๆ ของการรวมกลุ่มของชาวบ้านนา

ชุมชนชาวบ้านทั้งในเม็กซิโกและชวากลางจึงมีลักษณะเหมือนกัน ซึ่งอาจสรุปให้เห็นอีกครั้งหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. ชุมชนมีอำนาจที่จะใช้มาตรการบางประการเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน
๒. ชุมชนจำกัดสิทธิเกี่ยวกับสมาชิกภาพของชุมชน
๓. ชุมชนมีระบบศาสนาของตน
๔. ชุมชนมีกลไก ไม่ให้มีการสะสมทรัพย์สินสมบัติ และให้ทำลายทรัพย์สินสมบัติที่สะสมขึ้น
๕. ชุมชนหาทางป้องกันมิให้สินค้าและความคิดของโลกภายนอกเข้ามาในชุมชน

ลักษณะดังกล่าวทำให้ ชุมชนใน เม็กซิโกและ ชาวากลาง เป็น ชุมชนแบบหนึ่งซึ่งเรียกว่า ชุมชนปิด ซึ่งแตกต่างชุมชนอีกประเภทหนึ่งในลาตินอเมริกา อันเป็นชุมชนอีกแบบหนึ่งเรียกว่า ชุมชนเปิด ลักษณะของชุมชนเปิดตรงกันข้ามกับลักษณะของชุมชนปิด ตัวอย่างเช่น ชุมชนไม่มีอำนาจที่จะใช้มาตรการบางประการเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ไม่มีการจำกัดสมาชิกภาพ และไม่มีการไกล่เกลี่ยทรัพย์สินสมบัติที่สะสมเอาไว้ ชุมชนชาวบ้านนาแบบที่สามได้แก่ชุมชนในอุกันดาก่อนอังกฤษปกครอง ในชุมชนชาวบ้านนาของอุกันดา ไม่มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนที่ดิน แต่เป็นชุมชนที่การรวมกลุ่มจัดในรูประบบอุปถัมภ์ กลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่นได้แก่ครอบครัวซึ่งเป็นฝ่ายอยู่ใต้การอุปถัมภ์ ครอบครัวเหล่านี้รวมกันและแสดงความจงรักภักดีต่อผู้เป็นหัวหน้า ซึ่งเป็นฝ่ายให้การอุปถัมภ์ การที่ครอบครัวต่างๆ แสดงความจงรักภักดีต่อหัวหน้าก็โดยหวังที่จะให้หัวหน้าโปรดปราน มอบทรัพย์สินและสิ่งของให้ และแบ่งทรัพย์สินและสิ่งของที่กวาดเอามาจากศัตรูที่พ่ายแพ้ในสงคราม อย่างไรก็ตาม ครอบครัวในท้องถิ่นแต่ละแห่งอาจจะย้ายที่อยู่ไปอยู่ในท้องถิ่นหรือชุมชนอื่นได้ นอกจากนี้ ถ้าหากความจงรักภักดีต่อหัวหน้าคนเดิมไม่ได้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของตนดีขึ้น ครอบครัวต่างๆ ก็สามารถหันไปจงรักภักดีต่อหัวหน้าคนใหม่ได้ ชุมชนชาวบ้านนาแบบที่สี่ ได้แก่ชุมชนชาวบ้านนาในจีน ปรากฏว่าในจีนได้มีการซื้อขายที่ดินกันอย่างอิสระเสรีมาตั้งแต่โบราณแล้ว ชุมชนชาวบ้านนาในจีนไม่มีกฎจำกัดการแต่งงานกันเฉพาะคนในชุมชน และไม่ค่อยกีดกันคนภายนอก แม้ชุมชนชาวบ้านนาที่สมาชิกส่วนใหญ่มีเชื้อเดียวกันก็ไม่มีกฎการแต่งงานระหว่างคนภายในชุมชน และไม่กีดกันคนภายนอก ในจีน ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนป้องกันมิให้ชุมชนชาวบ้านนากลายเป็นชุมชนปิด คือ การสับเปลี่ยนกันอยู่เสมอระหว่างเจ้าของที่ดินในท้องถิ่น กับข้าราชการ นั่นคือ มีเจ้าของที่ดินท้องถิ่นบางคนเข้าไปทำราชการกับพระเจ้าจักรพรรดิ และมีข้าราชการบางคนเข้าไปอยู่ในชุมชนและ ซื้อที่ดินทำการเพาะปลูก ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การควบคุมของรัฐในด้านต่างๆ เช่น การควบคุมการชลประทานขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันมิให้กลุ่มท้องถิ่นต่างๆ มีการปกครองตนเอง ในสังคมจีน ชาวบ้านจึงมีความรู้สึกว่าการที่ตนจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับข้าราชการมีประโยชน์กว่าการคบหาสมาคมกับชาวบ้านด้วยกัน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การรวมกลุ่มของชาวบ้านนานั้นมีแบบต่างๆ หลายแบบดังกล่าว

ข้างต้น แต่ก็มีไม่น้อยที่รวมกลุ่มกันเป็นชุมชนปิด ซึ่งเป็นแบบที่กล่าวถึงอย่างละเอียดในบทความนี้

สาเหตุที่ทำให้ชาวบ้านนารวมกลุ่มกันเป็นชุมชนปิด

ในการที่เรา นำแบบ การรวมกลุ่ม ของชาวบ้านมา กล่าวให้ เห็นถึง ความแตกต่างกัน ทำให้เรา เกิดความ เข้าใจขึ้น อีกประการ หนึ่งเกี่ยวกับ แบบต่าง ๆ ของ การรวมกลุ่ม ของชาวบ้าน เรา เห็นเหมือนว่า การที่ การรวมกลุ่ม ของชาวบ้าน เป็นแบบ ต่าง ๆ นั้น เป็น ผลมา จาก การที่ ชุมชน หรือ กลุ่ม ทำการ ตอบสนอง ต่อพลัง ของสังคม ใหญ่ ไม่ใช่ เกิดจาก พลัง ภายใน ของ ชุมชน เอง ชุมชน เปิด ใน ลาติน อเมริกา เกิดขึ้น เพื่อ เป็นการ ตอบสนอง ความ ต้องการ พิเศษ ต่าง ๆ อัน เป็น ผลมา จาก การ พัฒนา ชาติ ทุนนิยม ใน ยุโรป ใน อุกัน ตาก่อน อังกฤษ ปกครอง สังคม ใหญ่ มี ลักษณะเด่นชัด สาม ประการ คือ การขาด ความ มั่นคง ทาง การเมือง ใน ระดับ สูง มีการ ไต่ชั้น ทาง สังคม ใน อัตรา สูง มาก และ มีการ เปลี่ยนแปลง ความ จรรง กัก คือ อยู่ เสมอ ลักษณะ ทั้ง สาม ประการ นี้ เป็น ลักษณะ ของ ชุมชน ชาว บ้านนา ใน อุกัน ตา เช่น กัน ใน ทำนอง เดียวกัน แบบ ชุมชน ชาว บ้านนา ใน จีน นี้ ก็ เกิด จาก พลัง ของ สังคม ใหญ่ อย่าง เห็น ได้ ชัด หาก ได้ เกิด จาก พลัง ภายใน ของ ชุมชน ชาว บ้านนา แต่ อย่างใด ไม่ เพราะ ฉะนั้น จึง กล่าว ได้ ว่า การที่ ชาว บ้านนา ใน เม็กซิโก และ ชาว กลาย รวมกลุ่ม กัน เป็น แบบ ชุมชน ปิด ก็ อาจ จะ มี สาเหตุ เนื่อง มา จาก ลักษณะ ของ สังคม ใหญ่ ของ ตน นั้น เอง

กรณีเม็กซิโก พิจารณา ใน ทาง ประวัติศาสตร์ การที่ ชาว บ้านนารวมกลุ่ม กัน เป็น ชุมชน ปิด นั้น เป็น ผล โดย ตรง มา จาก การ ที่ สเปน ได้ ชัยชนะ ใน เม็กซิโก ลักษณะ ของ ชุมชน ชาว บ้านนา ใน เม็กซิโก ก่อน สเปน ยึด ครอง เป็น อย่าง ไฉน ยัง เป็น เรื่อง ที่ นัก วิชาการ ยัง ถกเถียง กัน อยู่ แต่ ก็ เป็น ที่ ยอมรับ กัน โดย ทัว ไป ว่า มีการ เปลี่ยนแปลง อย่าง ใหญ่ หลวง เกิด ขึ้น ใน เม็กซิโก ซึ่ง ทำให้ ลักษณะ ของ ชุมชน ชาว บ้านนา ใน เม็กซิโก หลัง สเปน ยึด ครอง แตกต่าง จาก ลักษณะ ของ ชุมชน ก่อน สเปน ยึด ครอง อาจ กล่าว ได้ ว่า การที่ ชุมชน ชาว บ้านนา ใน เม็กซิโก กลาย เป็น ชุมชน ปิด ส่วน หนึ่ง เนื่อง มา จาก เกิด วิกฤต ทาง สังคม และ วัฒนธรรม อย่าง รุนแรง ซึ่ง มี ผลกระทบ กระเทือน ชาว เม็กซิโก ถึง สาม ใน สี่ ส่วน ของ ประชากร ทั้งหมด โดยเฉพาะ อย่าง ยิ่ง สเปน ใน ฐานะ ผู้ ชนะ ได้ ปล้น ที่ ดิน และ แหล่ง น้ำ ไป จาก ประชากร ชาว เม็กซิโก ส่วน ใหญ่ ไป การที่ ประชากร ชาว เม็กซิโก ล้มตาย ไป บ้าง หนี ไป อยู่ ที่ อื่น บ้าง ทำให้ สเปน ดำเนิน มาตรา การ อัน รุนแรง ถ้วน ในการ จัด ตั้ง นิคม ขนาด ใหญ่ ขึ้น เพื่อ รวบรวม ประชากร ชาว เม็กซิโก ให้ อยู่ เป็น กลุ่ม ก้อน ชุมชน ชาว เม็กซิโก ใหม่ ที่ สเปน สร้าง ขึ้น เป็น ชุมชน ที่ ได้รับ สิทธิ ในการ เป็น

เจ้าของที่ดินร่วมกันในฐานะที่เป็นกลุ่มทางดินแดนไม่ใช่กลุ่มทางเครือญาติ อำนาจทางการเมืองในชุมชนตกอยู่ในมือของผู้มีตำแหน่งในชุมชนซึ่งเป็นตำแหน่งที่ทันสมัยใหม่ การเข้าดำรงตำแหน่งกระทำโดยการเลือกตั้ง ได้มีการจัดวิธีการใหม่ในการเก็บส่วยสาอากรและการเกณฑ์แรงงานในชุมชน และการที่มีสมาคมทำการชุมนุมกันทำพิธีกรรมทางศาสนาของชาวเม็กซิกันเกิดขึ้นอย่างมากภายในระยะปลายศตวรรษที่ ๑๖ ทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ ๆ สมาคมเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกอันเป็นสิ่งที่มีสมาชิกและชุมชนใช้แสดงเอกลักษณ์ร่วมกัน

กรณีชวากลาง ในชวากลางก็เช่นเดียวกับเม็กซิโก การรวมกลุ่มของชาวบ้านนาในแบบชุมชนปีดยังไม่เกิดขึ้น

“จนกระทั่ง หลังจากการเข้ามาของคัทซ์ ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นที่หมู่บ้านซึ่งเคยเป็นหน่วยทางดินแดนมาแต่เดิม ได้กลายเป็นองค์กรทางสังคม ซึ่งมีการปกครองตนเอง และมีที่ดินของตนสำหรับให้สมาชิกในชุมชนใช้ในการเพาะปลูก”

ในสมัยที่คัทซ์ได้ชัยชนะในชวากลางนั้น ปรากฏว่า ยังมี “ที่ดินที่ทิ้งไว้ให้สูญเปล่าเป็นจำนวนมาก” ในชวา มีการทำนาเลื่อนลอยอยู่โดยทั่วไป ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ยมีเพียง ๓๓.๙ คนต่อพื้นที่หนึ่งตารางกิโลเมตรเท่านั้น ดังนั้นการรวมกลุ่มชาวบ้านนาให้เป็นชุมชนปีดในชวากลาง จึงเป็นความพยายามในอันที่จะรวมประชากรและสิทธิในการครอบครองที่ดินไว้เป็นกลุ่มก้อนนั่นเอง

การเก็บภาษีที่ดินในบริเวณส่วนใหญ่ของชวาเพิ่งเริ่มเก็บในปี ๒๓๕๗ มาณเอง และนับตั้งแต่มีการเก็บภาษีที่ดินเป็นต้นมา หมู่บ้านต่าง ๆ มีจำนวนลดลง ทั้งนี้เพื่อให้หมู่บ้านมีขนาดและลักษณะใกล้เคียงกัน และนำที่ดินของหมู่บ้านต่าง ๆ มารวมกันเป็นหน่วยปีด จากนั้นเป็นต้นมา จึงเห็นได้ว่า มีการแบ่งแยกหมู่บ้านออกจากกันบ้าง มีการรวมหมู่บ้านเข้าด้วยกันบ้าง และมีการประกาศเลื่อนหมู่บ้านเล็ก ๆ หลายแห่งให้มีฐานะเป็นหมู่บ้านอิสระบ้าง ทั้งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นนั่นเอง

การที่ชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวากลางรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนปีด จึงเป็นผลโดยตรงมาจากการที่ชนชาติอื่นเข้ามาปกครอง แต่การเป็นชุมชนปีดไม่จำเป็นต้องเกิดจากการที่ชุมชนต่างชาติเข้ามาปกครองทุกกรณีไป ตัวอย่างเช่น ชุมชนชาวบ้านนาในรัสเซียก่อนปี ๒๕๐๔ ชุมชนเป็นชุมชนแบบปีด ซึ่งเรียกว่า **มีร์** สาเหตุที่ทำให้ชุมชนชาวบ้านนากลายเป็นชุมชนปีดเกิด-

จากนโยบายอาณานิคมภายในรัสเซียเองมิได้เกิดจากการยึดครองจากชนชาติอื่นแต่อย่างใด ดังนั้น ชุมชนเป็ดในรัสเซียจึงมิได้เกิดจากการยึดครองของคนต่างชาติ แต่เกิดจากการแบ่งสังคมออกเป็นสองภาค คือ ภาคผู้ประกอบการที่มีอำนาจ และภาคชาวบ้านที่ไร้อำนาจ การแบ่งสังคมออกเป็นสองภาคดังกล่าว อาจเกิดขึ้นโดยสันติวิธีหรือโดยวิธีการรุนแรง เช่นการทำสงครามกัน และอาจเกิดขึ้นในประเทศที่ตกเป็นอาณานิคม และประเทศที่มีได้ตกเป็นอาณานิคม

ทั้งในเม็กซิโกและชวากลาง ชาวสเปนและคัทซ์เป็นเจ้าของที่ดินส่วนใหญ่ และเกณฑ์แรงงานชาวเม็กซิโกและชาวชวากลางมาผลิตพืชผลและสินค้าต่างๆ เพื่อส่งไปขายในตลาดที่มีความต้องการพืชผลและสินค้าที่ผลิตขึ้นใหม่ ๆ ชาวเม็กซิโกและชาวชวากลางนั้นไม่มีความชำนาญและทรัพยากรพอที่จะดำเนินวิสาหกิจขนาดใหญ่ เพื่อกำไรได้เหมือนชาวสเปนและชาวคัทซ์ ดังนั้นชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวากลางจึงทำหน้าที่เป็นแรงงานให้แก่วิสาหกิจใหม่ ๆ แต่กลับไม่ได้รับผลจากการใช้แรงงานของตน นอกจากนี้ ชาวสเปนและชาวคัทซ์ในเม็กซิโกและชวากลางยังเข้าควบคุมการค้าขนาดใหญ่ ทำให้ชาวเม็กซิโกและชวากลางไม่ได้รับความมั่งคั่งร่ำรวยอันเกิดจากการค้าซึ่งเคยได้รับก่อนที่สเปนและคัทซ์เข้ามายึดครองประเทศ

ชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวากลาง ซึ่งถูกเกณฑ์มาทำวิสาหกิจของอำนาจอาณานิคมก็มิได้เลิกทำเกษตรกรรมมาเป็นกรรมกรแรงงานอย่างถาวร ชาวบ้านนาไม่ได้เป็นกรรมกรแรงงานเต็มเวลา ทั้งนี้ เพราะกรรมกรแรงงานเหล่านั้นยังคงทำเกษตรกรรมในที่ดินของตนเพื่อเลี้ยงชีพต่อไป และค่าครองชีพส่วนใหญ่ก็ได้มาจากการทำเกษตรกรรมในที่ดินของตนเอง ในสภาพการณ์เช่นนี้ ภาคผู้ประกอบการซึ่งได้แก่ชาวสเปนและคัทซ์กลับมองเห็นว่า ตนได้รับประโยชน์มาก เพราะภาคชาวบ้านยังคงเป็นขุมกำลังแรงงานสำหรับวิสาหกิจของตน และกำลังแรงงานสามารถเลี้ยงตัวเองได้ โดยที่วิสาหกิจไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น สภาพการณ์เช่นนี้ทำให้ที่ดินยังคงเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของชาวบ้านนา ในขณะที่เดียวกันก็ปรากฏว่าชาวบ้านนาทั้งในเม็กซิโกและชวากลางมีที่ดินจำนวนน้อย และชาวบ้านนามีสิ่งจูงใจเพียงพอที่จะทำงานเป็นกรรมกรในภาคผู้ประกอบการ ข้อที่เห็นสังเกตเป็นพิเศษในกรณีเม็กซิโกและชวากลางก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านนาเม็กซิโกและชวากลางกับผู้ประกอบการชาวสเปนและชาวคัทซ์นั้นมิใช่ความสัมพันธ์แบบ “ศักดินา” จึงไม่มีข้อผูกพันทางเศรษฐกิจการเมือง และกฎหมายผูกพันชาวบ้านนาไว้กับผู้ประกอบการชาวสเปนและชาวคัทซ์ เมื่อขาดข้อผูกพันและความสัมพันธ์ส่วนตัวกันเช่นนี้ ผู้ประกอบการ

ชาวสเปนและชาวอิตาลีจำเป็นต้องหาทางออก เพื่อหาแรงงานมาให้แก่วิสาทกิจของตน ทางออกดังกล่าวได้แก่การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสภาพของระบบเศรษฐกิจชาวบ้านอันจะมีผลให้ชาวบ้านนาต้องมาทำงานเป็นกรรมกรแรงงานให้แก่วิสาทกิจเป็นบางฤดูกาลทั้งนี้เพราะจำนวนกรรมกรแรงงานที่ทำงานเต็มเวลาในภาคผู้ประกอบการมีน้อยมาก ในเม็กซิโก วิธีการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจชาวบ้านเม็กซิกันคือ การบังคับให้ชาวบ้านเม็กซิกันอยู่รวมกันในนิคมซึ่งตั้งขึ้นใหม่ในศตวรรษสุดท้ายของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ และศตวรรษแรกของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ โดยการจำกัดนิคมที่สร้างขึ้นใหม่ให้มีที่ดินแห่งละหกตารางไมล์ครึ่งเท่านั้น อำนาจอาณานิคมสเปนจึงมีที่ดินสำหรับผลิตพืชผลและสินค้าต่าง ๆ มากมาย ส่วนในชวากลางนั้น อำนาจอาณานิคมอิตาลีจำกัดมิให้ชาวชวากลางบุกเบิกที่ดินใหม่เพื่อทำเกษตรกรรม เนื่องจากกรรมที่ดินสำหรับเกษตรกรรมเป็นสิ่งสำคัญต่อชาวบ้านนา การที่อำนาจอาณานิคมอิตาลีจำกัดการบุกเบิกที่ดินดังกล่าว ทำให้ที่ดินเป็นทรัพยากรที่หายาก และมีการแข่งขันแย่งที่ดินกันทำมาหากินอย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อประชากรชาวบ้านมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในชุมชนชาวบ้านนา โอกาสที่จะหารายได้และสะสมทรัพย์สินมีอยู่อย่างจำกัดมาก เท่าที่ปรากฏโอกาสที่จะมีรายได้มีอยู่เพียงสามทางเท่านั้น การรับจ้างแรงงานโดยได้รับค่าจ้างเป็นการตอบแทนเป็นบางเวลา การขายผลิตผลทางเกษตรเป็นครั้งคราวและการขายสินค้าบางอย่างที่ผลิตขึ้นใช้ในครอบครัวซึ่งมีราคาสูงมาก ในบรรดาโอกาสทั้งสามประการดังกล่าว เกษตรกรรมในชุมชนชาวบ้านนาเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ต้องการแรงงานมากที่สุด แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ปรากฏว่าแรงงานในชุมชนชาวบ้านนามีมากเกินไป ทั้งนี้ เพราะสาเหตุสำคัญสองประการ คือ ประชากรในชุมชนเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง และจำนวนที่ดินมีอยู่จำกัดและน้อยลงทุกทีเมื่อเปรียบเทียบกับประชากร เทคโนโลยีที่เน้นหนักในการใช้แรงงานเป็นสิ่งสำคัญ ผิดกับเทคโนโลยีของอำนาจอาณานิคมอันเป็นเทคโนโลยีที่เป็นการใช้ทุนและเครื่องจักรในวิสาทกิจของงาน โดยปกติเมื่อพูดถึงเทคโนโลยีของชาวบ้านนา มักจะกล่าวกันว่า เทคโนโลยีของชาวบ้านนายัง “ล้าหลัง” และ “ไม่ทันสมัย” ทั้ง ๆ ที่ปรากฏว่ามีสินค้าใหม่ ๆ ที่ทันสมัยใช้ทั่วไป เช่น จักรเย็บผ้าซิงเกอร์ เข็มที่ทำด้วยเหล็กกล้า ภาชนะที่ทำด้วยเหล็กชุบ กระจกที่ทำด้วยดีบุก เสื้อผ้าที่ทอในโรงงาน สีย้อมและสีทา เป็นต้น ความจริงถ้าหากจะถือว่าเทคโนโลยีของชาวบ้านนาเป็นเทคโนโลยีที่ล้าหลังและไม่ทันสมัย ก็เพราะว่าเป็นเทคโนโลยีที่เน้นหนักในการใช้แรงงานเท่านั้น ในการที่จะรับเทคโนโลยี

โนโลยีใหม่ ๆ ชาวบ้านนาต้องชั่งใจตัวเองอยู่นาน ทั้งนี้ เพราะว่าการยอมรับสินค้าใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ชาวบ้านนาต้องคำนึงด้วยว่าสินค้าหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ จะมีผลกระทบต่อกระเทือนต่อทรัพยากรของตนอย่างไรบ้าง ทรัพยากรที่จะได้รับผลกระทบต่อกระเทือนจากการยอมรับสินค้าหรือเทคโนโลยีใหม่ ไม่ใช่เฉพาะแต่ทรัพยากรที่เป็นเงินและเทคนิคเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อทรัพยากรมนุษย์อีกด้วย ผลที่จะมากระทบต่อทรัพยากรมนุษย์นั้นหมายถึงว่า ชาวบ้านนาจะอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังไม่ได้ ชาวบ้านนาจะต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นซึ่งเป็นเพื่อนบ้านซึ่งคอยช่วยเหลือกันและกัน การที่ชาวบ้านนาคู่ร่วมกับเพื่อนบ้านอื่น ๆ ได้ ก็โดยการรักษาพฤติกรรมทางวัฒนธรรมอันเหมาะสมในการคบหาสมาคมกับเพื่อนบ้านของตน ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านนากับเพื่อนบ้านของตนจึงเป็นมนุษยสัมพันธ์ที่จะขาดไม่ได้ ในชุมชนชาวบ้านนาเพราะการขาดมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นอยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง เป็นการเพิ่มการเสี่ยงภัยในชีวิตอย่างมาก เพราะฉะนั้นการที่จะรับสินค้าหรือเทคโนโลยีใหม่ของชาวบ้านนาจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสินค้า และเทคโนโลยีใหม่ไม่กระทบกระเทือนต่อมนุษยสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านนากับเพื่อนบ้านของตน การที่ชาวบ้านนามีเทคโนโลยีเน้นหนักในการใช้แรงงานเป็นสำคัญนั้น เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการสร้างสมทุนซึ่งควรจะเกิดขึ้น รวมทั้งเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการบริโภคและความต้องการของชาวบ้านนาก็ด้วย

หลังจากสเปนและคัทซ์ยึดครองเม็กซิโกและชวากลางได้แล้ว สังคมเม็กซิโกและสังคมชวาก็แบ่งออกเป็นภาคสองภาคในค้ำสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้การบริหารในเม็กซิโกและชวากลางก็พลอยแบ่งออกเป็นสองภาคตามไปด้วย ในการบริหารอำนาจอาณานิคมสเปนและคัทซ์ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ขึ้นปกครองและบริหารชุมชนเม็กซิกันและชวากลางโดยตรง เจ้าหน้าที่แต่งตั้งขึ้นนี้เป็นชาวเม็กซิกันและชาวชวา ในขณะเดียวกัน อำนาจอาณานิคมสเปนและคัทซ์ก็มีเจ้าหน้าที่จากประเทศของตนเข้ามาอยู่ในเม็กซิโกและชวาทัว้อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ชาวเม็กซิกันและชาวชวานั้นรับผิดชอบโดยตรงต่อรัฐบาลสเปนและรัฐบาลคัทซ์ หากได้ขึ้นกับเจ้าหน้าที่ชาวสเปนและชาวคัทซ์ในประเทศของตนแต่อย่างใด โดยการให้อำนาจปกครองตนเองแก่ชุมชนเม็กซิกันและชวากลางเช่นนั้น อำนาจอาณานิคมสเปนและคัทซ์ได้รับประโยชน์สำคัญสองประการคือ ป้องกันมิให้เกิดการขัดแย้งกันทางวัฒนธรรมระหว่างผู้ปกครองและผู้อยู่ใต้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองชุมชนเป็นชาวเม็กซิกันและชาวชวาเหมือนผู้อยู่ใต้ปกครอง เพราะเป็นการปกครองโดยอ้อม และไม่ต้อ

เสียค่าใช้จ่ายมากเหมือนทำการปกครองโดยตรง ในเม็กซิโก รัฐบาลสเปนวางระเบียบให้ชาวเม็กซิกันและเจ้าหน้าที่สเปนอยู่ในชุมชนเดียวกัน และให้ชาวเม็กซิกันเข้าไปอยู่รวมกันในนิคมซึ่งตั้งขึ้นใหม่เพื่อชาวเม็กซิกันโดยเฉพาะ นิคมแต่ละแห่งต่างมีการปกครองตนเองเหมือนกัน เจ้าหน้าที่ชาวเม็กซิกันซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปกครองและบริหารนิคมแต่ละแห่งมีสิทธิและหน้าที่ในการเก็บส่งสาอากร เกณฑ์แรงงาน และบังคับใช้กฎหมายและขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อก่อให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และความสงบสุขขึ้นในเขตของนิคมซึ่งตนมีหน้าที่รับผิดชอบ ส่วนในชวานี้ รัฐบาลคัทซ์ได้อาศัยความร่วมมือของชุมชนชาวชวาต่าง ๆ มาตั้งแต่แรก ทั้งนี้ โดยใช้หัวหน้าชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนชาวชวาและอำนาจอาณานิคมคัทซ์ รัฐบาลคัทซ์พยายามจำกัดการติดต่อทางด้านการบริหารกับชาวบ้านและชุมชนชาวบ้านให้น้อยที่สุดที่จะทำได้ รัฐบาลคัทซ์ใช้วิธีการปกครองแบบนี้มาตลอด ๕๐ ปีหลังของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ แต่การใช้วิธีนี้ปกครองกลับก่อให้เกิดสิ่งที่รัฐบาลคัทซ์ไม่ปรารถนาสองประการคือ ชาวชวาเน้นหนักในเรื่องปัจเจกชนนิยมเกินไป และชุมชนชาวชวาไม่มีความไว้วางใจรัฐบาลคัทซ์ ดังนั้น เมื่อเริ่มต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ นี้ รัฐบาลคัทซ์จึงเปลี่ยนมาใช้วิธีการปกครองโดยการสร้างชุมชนชาวบ้านนาของชวาให้เป็นชุมชนปีค

เมื่อระบบการแบ่งแยกการบริหารของเม็กซิโกชวาทอกเป็นสองภาคดำเนินไปด้วยดีอำนาจอาณานิคมสเปนและคัทซ์ก็มองเห็นว่าตนสามารถใช้ระบบการบริหารแบบแบ่งแยกเป็นสองภาคให้เป็นประโยชน์แก่ตนได้ ซึ่งปรากฏผลออกมาดังนี้ ในชวากลางอุตสาหกรรมน้ำตาลมักจะเช่าที่ดินปลูกอ้อยและสร้างโรงงานน้ำตาลอยู่ใกล้ ๆ กับชุมชนชาวชวาหลายแห่งในขณะเดียวกัน ทำให้สามารถดึงแรงงานจากหมู่บ้านต่างๆ มาทำงานให้แก่ตนได้อย่างพอเพียง อุตสาหกรรมน้ำตาลจะไม่ทำการติดต่อเรื่องแรงงานกับหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากอ้อยสามารถปลูกเป็นพืชหมุนเวียนกับข้าวได้โดยไม่มีผลเสียหาย ในการเช่าที่ดินอุตสาหกรรมน้ำตาลจะระบุไว้ในสัญญาเช่าที่ดินว่า เมื่ออุตสาหกรรมน้ำตาลปลูกอ้อยเสร็จแล้ว ชาวชวาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินจะต้องปลูกข้าวในที่ดินแห่งเดียวกันนี้ รวมทั้งพืชผลอื่น ๆ ด้วย อันเป็นการปลูกพืชหมุนเวียนที่จัดไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังนั้น

“จึงมีการประสานงานกันเป็นอย่างดี ในการปลูกอ้อยของอุตสาหกรรมน้ำตาลและการ

ปลูกข้าวและพืชผลอย่างอื่นของชาวชวาในวิสาหกิจการเกษตรขนาดใหญ่ แต่ในทางปฏิบัติ การบริหารวิสาหกิจดังกล่าวตกอยู่ในมือมือของโรงงานน้ำตาลโดยสิ้นเชิง”

ในระยะก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ที่ดินซึ่งอุตสาหกรรมน้ำตาลของคัทซ์เข้ามาจากชุมชนชาวบ้านนาในชวานั้นมีจำนวนไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ เฮกแตร์ หรือประมาณสามเปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ซึ่งมีระบบการทคหน้าชลประทาน ในปีที่เศรษฐกิจรุ่งเรือง จำนวนที่ดินที่อุตสาหกรรมน้ำตาลเข้ามาดำเนินการอาจสูงขึ้นถึงหกเปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ซึ่งมีระบบการทคหน้าชลประทาน อย่างไรก็ตาม การปลูกอ้อยทำน้ำตาลจะมีอยู่มากในบริเวณชวากลางเท่านั้น แต่ก็ครอบคลุมพื้นที่ซึ่งเพาะปลูกได้เป็นส่วนใหญ่เอาไว้ ผู้เขียนเคยกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาวชวากับวิสาหกิจของชาวคัทซ์เอาไว้ในบทความอีกบทหนึ่งของผู้เขียนว่า ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาวชวากับวิสาหกิจของชาวคัทซ์นั้น เป็นความสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่างพึ่งพาอาศัยกันและกัน ขาดจากกันไม่ได้ แบบความสัมพันธ์ทางชีววิทยา ซึ่งเหมือนกับความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนชาวเม็กซิกันกับวิสาหกิจของชาวสเปนในเม็กซิโก เหตุการณ์ในเม็กซิโก ปรากฏว่าในระยะแรกๆ วิสาหกิจของชาวสเปนพยายามอย่างยิ่งที่จะรวมเอาชุมชนเม็กซิกันไว้ในวิสาหกิจของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้จนกระทั่งถึงจุด ๆ หนึ่งที่วิสาหกิจของชาวสเปนไม่สามารถควบคุมชุมชนที่รวมเข้าไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในระยะต่อมาวิสาหกิจของชาวสเปนจึงละทิ้งวิธีเดิมหันมาใช้วิธีเช่าที่ดินและตั้งโรงงานอยู่ใกล้ ๆ กับชุมชนเม็กซิกันหลาย ๆ ชุมชนแต่ไม่รวมชุมชนเข้าไว้ในวิสาหกิจของตนอย่างที่เคยทำวิธีใหม่นี้เป็นประโยชน์แก่วิสาหกิจของชาวสเปนมาก

ภายในภาคชาวบ้านนาเอง ปรากฏว่า อำนาจอาณานิคมทั้งในเม็กซิโกและชวา นิยมมอบหน้าที่ในการบริหารให้แก่ชุมชนโดยส่วนรวม และไม่ค่อยนิยมมอบให้ผู้ใดผู้หนึ่งไว้เป็นการส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่ในการเก็บส่วยสาอากรและการเกณฑ์แรงงาน ในชวากลางชุมชนได้ทำการเก็บส่วยสาอากรและเกณฑ์แรงงานจากผู้มีที่ดินเป็นทรัพย์สินส่วนตัวมากมาย

“จนกระทั่งการมีที่ดินเป็นทรัพย์สินส่วนตัวไม่ได้เป็นอภิสิทธิ์อีกต่อไป แต่กลายเป็นภาระอันแสนจะหนักหน่วงซึ่งผู้เป็นเจ้าของที่ดินพยายามผลักไปให้ผู้อื่นช่วยแบก หนึ่ง ในดินแดนหลายส่วนของชวา มีประเพณีถือกันว่า ผู้เป็นเจ้าของที่ดินจะต้องรับภาระในการทำงานให้แก่ส่วนรวม ต่อมาปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ที่ต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากเพื่อเกณฑ์มาทำงานให้ส่วนรวม ประชาชนเองก็ต้องการลดภาระความรับผิดชอบในการทำงานให้ส่วนรวมและแจก

จ่ายความรับผิดชอบกันไปให้ผู้อื่นช่วยทำ ดังนั้น เจ้าหน้าที่และผู้เป็นเจ้าของที่ดินจึงมีผลประโยชน์ร่วมกันในการแจกจ่ายที่ดินให้แก่ประชาชนให้มีจำนวนเท่า ๆ กัน การกระทำเช่นนี้เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้เป็นเจ้าของที่ดิน และในขณะเดียวกันก็ขจัดความแตกต่าง ในด้านฐานะทางสังคม อันเกิดจากการสืบทอดที่ดินให้หมดไปด้วย”

ในเม็กซิโกก็เช่นเดียวกัน การเก็บส่วยสาอากรและการเกณฑ์แรงงาน ถือว่าเป็นหน้าที่ของชุมชนโดยส่วนรวมในระยะเวลาคริสตศตวรรษที่ ๑๖ และ ๑๗ เพิ่งมาเปลี่ยนให้เป็นหน้าที่ของบุคคลเป็นการส่วนตัวเมื่อต้นคริสตศตวรรษที่ ๑๘ นี้เองเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ที่ประชากรเม็กซิกันลดน้อยลงเรื่อย ๆ ในระยะก่อนกลางศตวรรษที่ ๑๗ การที่ชาวเม็กซิกันหนีไปอยู่ในบริเวณสำหรับผู้ลี้ภัยในดินแดนที่ห่างไกล การที่ชาวเม็กซิกันอพยพไปอยู่ชายแดนทางเหนือของเม็กซิโก และการที่ชาวเม็กซิกันเข้าไปอยู่ในนิคมวิสาหกิจของสเปน ภาวะในการเสียส่วยสาอากรและการถูกเกณฑ์แรงงานไปทำงานให้ส่วนรวมจึงตกอยู่กับชาวเม็กซิกันที่เหลืออยู่ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ความกดดันทางด้านเศรษฐกิจอันเกิดจากส่วยสาอากรและการเกณฑ์แรงงานจึงเป็นตัวเร่งให้เกิดแนวโน้มซึ่งนำไปสู่ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคมยิ่งขึ้น ปรัชญาการณณ์เช่นนี้เกิดขึ้นทั้งในเม็กซิโกและชวากลาง แนวโน้มซึ่งนำไปสู่ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคมนี้เองเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งซึ่งทำให้ความแตกต่างในฐานะทางสังคมระหว่างขุนนาง และชนธรรมคาสามัญหายไ้ไปและก่อให้เกิดพิธีกรรมทางศาสนาที่ชุมชนทุ่มเทเงินทองจัดขึ้น

การสลายตัวของชุมชนปิด

ผู้เขียนมีความเห็นว่า การรวมกลุ่มของชาวบ้านนาเป็นชุมชนปิดทั้งในเม็กซิโกและชวากลางนั้น เป็นการตอบสนองของชาวบ้านนาต่อสถานการณ์หลายอย่างอันเกิดจากสังคมใหญ่ เช่น สถานการณ์ที่สังคมใหญ่บีบบังคับให้ชาวบ้านนาต้องมาทำงานเป็นกรรมกรเป็นบางเวลา นอกเหนือจากการทำเกษตรกรรม การที่ชาวบ้านต้องทำเกษตรกรรมเลี้ยงชีพในที่ดินจำนวนน้อย การที่ชาวบ้านต้องเสียส่วยสาอากรโดยมีเจ้าหน้าที่ของชุมชนเป็นผู้จัดเก็บ สถานการณ์เหล่านี้เป็นสถานการณ์ที่ชาวบ้านนาในเม็กซิโกและชวากลางต้องเผชิญร่วมกันดังนั้น การรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนปิดจึงเป็นความพยายามของชาวบ้านนาประการหนึ่ง ในการโต้ตอบกับสถานการณ์ดังกล่าว ชุมชนปิดทำหน้าที่สำคัญสองประการ คือ การโต้ตอบสถานการณ์ของสังคมใหญ่ซึ่งแบ่งตัวเองเป็นสอง

ภาค ทั้งในด้านเศรษฐกิจการเมืองและสังคม และการทำให้สมาชิกของชุมชนมีโอกาสในชีวิต และการเสี่ยงภัยในชีวิตเท่าๆ กัน

การเสี่ยงภัยในชีวิตของชาวบ้านนาเกิดสิ่งต่างๆ ที่คุกคามที่ดินอันเป็นแหล่งทำมาหากิน เลี้ยงชีวิตของชาวบ้านนา และพืชผลที่ชาวบ้านปลูกบนที่ดิน สิ่งที่ถูกคามดังกล่าว อาจเกิดขึ้นภายในชุมชนเองและเกิดจากภายนอกชุมชน . สำหรับการคุกคามที่เกิดในชุมชนเองนั้น การที่ชุมชนมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญทำให้จำนวนที่ดินซึ่งมีอยู่ลดน้อยไปตามส่วน นอกจากนี้ การปล่อยให้สมาชิกในชุมชนซื้อที่ดินมาสะสมไว้โดยไม่มีข้อจำกัด ก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้จำนวน ที่ดินต่อจำนวนสมาชิก ในชุมชนลดน้อยลง ในด้านการแก้ไขปัญหานี้ เกิดจากการคุกคามของการเพิ่มประชากรภายในชุมชน ถ้าหากยังมีที่ดินในบริเวณอื่นที่จะบุกเบิกทำเกษตรกรรมได้ ชุมชนก็จะอพยพประชากรที่เพิ่มขึ้นแยกออกไปตั้งหมู่บ้านใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาระยะที่ดินทำมาหากิน ส่วนในด้านการป้องกันการส่งสมที่ดิน เนื่องจากการสะสมทรัพย์สินส่วนตัว เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สมาชิกเป็นส่วนน้อย ในชุมชนใช้ซื้อและสะสมที่ดินซึ่งจะทำให้สมาชิกส่วนใหญ่ขาดแคลนที่ดินชุมชน จึงมักจะพยายามอย่างเต็มที่ ในการ ป้องกันการสะสมทรัพย์สินส่วนตัวและทำลายทรัพย์สินส่วนตัวที่สะสมไว้แล้ว การซื้อสินค้าที่ผลิตภายนอกชุมชนมาใช้ ในชุมชนนี้ก็คือว่า เป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญประการแรกที่คุกคามชุมชนชาวบ้านนา เพราะว่า การซื้อสินค้าภายนอกชุมชนมาใช้ ในชุมชนเป็นกรณีนี้ชี้ให้เห็นถึงความไม่เต็มใจของผู้ซื้อที่จะทำลาย การสะสมทรัพย์สินส่วนตัวเกินของตนอีกต่อไป นั่นย่อหมายถึงว่า ผู้ซื้อไม่เต็มใจที่จะร่วมเสี่ยงภัยในชีวิตกับเพื่อนสมาชิกในชุมชนตามแผนวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน กลุ่มชาวบ้านนาและกลุ่มสังคมอื่นๆ ส่วนมากถือว่าความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นการประกันชีวิตระยะยาวแบบหนึ่ง การที่ชาวบ้านนาแบ่งปันสินค้าให้แก่เพื่อนบ้านก็ดี ทำประโยชน์บางอย่างหรือให้บริการบางอย่างต่อเพื่อนบ้านก็ดี ก็โดยหวังผลที่จะได้รับจากเพื่อนบ้านในอนาคตซึ่งส่วนใหญ่ก็หวังที่จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านเมื่อตนถูกคุกคาม การที่สมาชิกบางคนเบี่ยงเบนออกไปจากการมีส่วนร่วมในการเสี่ยงภัยร่วมกับสมาชิกของชุมชนโดยทั่วไป อันถือเป็นประเพณีของชุมชน ซึ่งเห็นได้จากการไม่ยอมทำลายทรัพย์สินส่วนตัวเกินของตน จึงเป็นเรื่องที่ชุมชนคอยจับตาดูอย่างใกล้ชิดและหาทางป้องกันอยู่เสมอ ส่วนการคุกคามที่เกิดจากภายนอกชุมชนนั้นถ้าหากชุมชนไม่จำกัดการอพยพของคนภายนอกเข้ามาอยู่ในชุมชนและไม่จำกัดการซื้อที่ดินในเขตชุมชนของคนภายนอก จำนวนที่ดินสำหรับสมาชิกในชุมชนก็จะลดน้อยลง และแบบแผนการเสี่ยงภัยร่วมกันอันเป็นประเพณี

ของชุมชนมาเป็นเวลานานก็จะถูกทำลายไป ด้วยเหตุนี้เอง ชุมชนชาวบ้านนาจึงสร้างกลไกป้องกันอันแข็งแกร่งขึ้นเพื่อต่อต้านการแทรกแซงและการคุกคามจากคนภายนอก จึงเห็นได้ชัดว่ากลไกป้องกันคนภายนอกเป็นสิ่งที่จำเป็น สำหรับชุมชนปืดซึ่งตั้งอยู่ในสังคมที่แบ่งเป็นสองภาคทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม การที่มิชชันนารีว่าการสร้างกลไกป้องกันคนภายนอกของชุมชนชาวบ้านว่า เป็นเพราะชุมชนชาวบ้านต้องการอยู่รอดก็ก็เป็นเพราะว่าผลอันเกิดจาก “การล่าหลังทางวัฒนธรรม” ของชุมชนชาวบ้านนั้นก็และเป็นเพราะแนวโน้มของลัทธิอนุรักษนิยมซึ่งถือกันว่าเป็นลักษณะทั่วไปของทุกวัฒนธรรมก็คือ ล้วนเป็นคำอธิบายที่ผู้เขียนเห็นว่าเป็นคำอธิบายที่ยังไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ เพราะว่ากลไกป้องกันบุคคลภายนอกมิได้เป็นเครื่องชี้ให้เห็น “การเกิดขึ้น” ของปรากฏการณ์ที่ยังไม่ได้เกิดขึ้น การที่ชุมชนชาวบ้านนาจึงสร้างกลไกขึ้นก็เพราะเป็นกลไกที่ทำหน้าที่ตอบสนองต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งได้แก่การที่สังคมแบ่งเป็นสองภาคในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมนั่นเอง

แต่อย่างไรก็ตาม กลไกป้องกันบุคคลภายนอกของชุมชนปืดดังกล่าวข้างต้น ได้พิสูจน์ตัวเองให้เห็นว่าไม่สามารถต่อต้านการทำลายของการคุกคามภายในชุมชนและภายนอกชุมชนได้ ในระยะต่อมาชุมชนปืดซึ่งเคยปรากฏมีอยู่ในที่ต่างๆ ในอดีตได้หายไปเป็นจำนวนมาก และการที่ชุมชนปืดแบบนี้มีจำนวนลดลงเรื่อยๆ เป็นหลักฐานชี้ให้เห็นชัดว่า กลไกดังกล่าวจะไม่อาจป้องกันการเปลี่ยนแปลงได้ในที่สุด ทั้งนี้เพราะเหตุผลสำคัญสองประการดังต่อไปนี้—

๑. ในกรณีที่ดินในบริเวณใกล้ เคียงไม่มี เหลือให้ สมาชิกแยกออกไป ตั้งหมู่บ้านใหม่ เพื่อบุกเบิกที่ทำมาหากินได้อีกต่อไป ชุมชนชาวบ้านนาจึงได้รับการกดดันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในการที่จะสนองตอบความต้องการของสมาชิก ในที่สุดชุมชนปืดก็จะต้องเผชิญหน้ากับปัญหาสำคัญอย่าง ยี่งนั่นคือ ถ้าหากชุมชนต้องการรักษาบูรณภาพของตนให้คงอยู่ ชุมชนจะต้องประสพกับความ สำเร็จในการที่จะให้สมาชิกบางคนในชุมชนอพยพ ไปอยู่ในที่ไกล ๆ หรือไม่ก็ให้สมาชิกอพยพไปทำงานเป็นกรรมกรอยู่ในชุมชนเมืองได้ตลอดไป ถ้าชุมชนเมืองไม่สามารถมีงานกรรมกรให้ผู้ที่อพยพ มาจากชุมชนชาวบ้านทำได้ตลอดไป ผู้อพยพเหล่านี้ก็จะกลับไปยังชุมชนเดิมของตน คนเหล่านี้เองจะเป็นภัยต่อชุมชนชาวบ้านและต่อสังคมใหญ่ คนเหล่านี้เป็นภัยต่อชุมชนชาวบ้าน เพราะเป็นผู้นำวิถีชีวิตใหม่ๆ และความต้องการใหม่ๆ เข้ามาในชุมชนชาวบ้านของตน และ คนเหล่านี้จะเป็นภัยต่อความสงบสุขของสังคมใหญ่โดยการเรียกร้องหาความยุติธรรมทางเศรษฐกิจ และสังคม พร้อมทั้งโจมตีผู้มีอภิสิทธิ์ในสังคม

๒. แม้จะเป็นที่ยอมรับกันว่า ชุมชนปิด เป็นแบบการรวมกลุ่มของชาวบ้านซึ่งมุ่งจะลดความไม่เสมอภาคในการเสี่ยงภัยในระหว่างสมาชิกของชุมชน แต่ตามความเป็นจริงแล้วชุมชนปิดไม่อาจขจัดความไม่เสมอภาคในการเสี่ยงภัยได้อย่างเด็ดขาด ทั้งนี้ เพราะว่าครอบครัวบางครอบครัวในชุมชนอาจจัดการเรื่องทำมาหากินของตนผิดพลาดทำให้ทำนาไม่ได้ผล วัว ควายตายและสูญเสียทรัพย์สินอื่นๆ ไปโดยเปล่าประโยชน์ ครอบครัวบางครอบครัวอาจประสบอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติ ซึ่งทำให้ต้องสูญเสียพืชผล วัวควายและทรัพย์สินอื่นๆ ไป ครอบครัวบางครอบครัวมีลูกมากเกินไปและเป็นภาระหนักในการเลี้ยงดู และครอบครัวบางครอบครัวแม้มีลูกไม่มากนักแต่ก็หากินไม่ค่อยขึ้น บุคคลที่มีการเสี่ยงภัยในชีวิตเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากปัจจัยหรือเหตุการณ์บางอย่าง ย่อมหันไปหาผู้ที่ตนจะพึ่งได้เป็นธรรมดา อย่างไรก็ตามในการดิ้นรนแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้อื่น เมื่อประสบกับการเสี่ยงภัย บางคนก็หาทางออกโดยอาศัยความสัมพันธ์ทางสังคมอันเป็นประเพณีของชุมชน เช่น “การลงแขก” ในการเพาะปลูกเมื่อครอบครัวไม่สามารถทำตามลำพังได้ ครอบครัวบางครอบครัวไม่มีความสามารถแม้กระทั่งจะใช้ประเพณีอันนี้ นอกจากนี้สมาชิกที่ประสบการเสี่ยงภัยในชีวิตอาจหันไปขอความช่วยเหลือเป็นการส่วนตัวจากสมาชิกอื่นๆ ในชุมชนของตนหรือจากคนภายนอก ซึ่งมีผลประโยชน์ในการช่วยเหลือจากหลักฐานดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ระบบเศรษฐกิจของชุมชนซึ่งมีวัตถุประสงค์ ทางสังคมไม่อาจทำลายทรัพย์สินส่วนเกินในชุมชนให้หมดไปได้ ทรัพย์สินส่วนเกินที่ยังไม่หมดไปนี้เองตกไปเป็นของสมาชิกในชุมชนบางคน เช่น ผู้นำทางการเมือง ขุนนาง นายทุนเงินกู้ และเจ้าของร้านค้า คนเหล่านี้โดยมากเป็นผู้ที่ชุมชนควบคุมไม่ได้ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีตำแหน่งอภิสิทธิ์ในหลักทางเศรษฐกิจและการเมืองของสังคมใหญ่ หรือไม่ก็เป็นผู้ยินดีเสี่ยงต่อการถูกคว่ำบาตรจากชุมชน ขอแต่เพียงว่าตนมีกำไรและอำนาจจากการกระทำของตนเท่านั้น คนเหล่านี้เองให้โอกาสที่ชาวบ้านที่โชคร้ายลดการเสี่ยงภัยของตน โดยการให้กู้เงินหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์อื่นๆ การที่ชาวบ้านตกเป็นผู้อยู่ใต้การอุปถัมภ์ของคนเหล่านี้ ทำให้คนเหล่านี้เป็นอิสระจากการควบคุมของชุมชนยิ่งขึ้น ระบบอุปถัมภ์ซึ่งเกิดโดยนัยนี้ ทำให้ชุมชนปิดเป็นเพียง “เสือกระดาษ” ในการควบคุมสมาชิก หรือไม่ก็ทำลายชุมชนประเภทนี้ให้หมดไป